

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Σκοπός και Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική μέθοδο για την εμπειρική μελέτη των ψυχολογικών φαινομένων. Με την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας, οι φοιτήτριες/οι φοιτητές αναμένεται να έχουν ασκήσει τις δεξιότητές τους όσον αφορά τους εξής τομείς: (α) βιβλιογραφική ανασκόπηση, (β) διατύπωση ερευνητικού προβλήματος με τη μορφή ερωτημάτων ή/και υποθέσεων, (β) επιλογή, σχεδιασμός και εφαρμογή ερευνητικών μεθόδων, (γ) συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση εμπειρικών δεδομένων, (δ) συγγραφή ερευνητικής μελέτης, (ε) τήρηση του κώδικα δεοντολογίας στην ψυχολογική έρευνα.

2. Περιεχόμενο

Η πτυχιακή εργασία έχει εμπειρικό χαρακτήρα, δηλαδή περιλαμβάνει τη διεξαγωγή εμπειρικής έρευνας για τη μελέτη ερευνητικού ερωτήματος ή υπόθεσης ψυχολογικού ενδιαφέροντος με την εφαρμογή της κατάλληλης μεθόδου (π.χ. πειραματική, ημι-πειραματική, ex post facto, συναφειακή, περιγραφική, μελέτη ατομικής περίπτωσης) και με τη συλλογή εμπειρικών δεδομένων (ποσοτικής ή ποιοτικής φύσης), τα οποία προήλθαν από τη χρήση ψυχομετρικών εργαλείων ή ανάλογων μεθόδων (π.χ. σταθμισμένο τεστ, ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, παρατήρηση, ανάλυση του λόγου).

Η πτυχιακή εργασία δεν μπορεί να είναι αποκλειστικά βιβλιογραφική μελέτη, παρόλο που η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αποτελεί αναπόσπαστη ενότητα κάθε εμπειρικής έρευνας. Επιπλέον, η πτυχιακή εργασία δεν μπορεί να βασίζεται σε μεθόδους και τεχνικές για την εφαρμογή των οποίων απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος του ψυχολόγου (π.χ. χρήση κάποιας ψυχοθεραπευτικής τεχνικής, χορήγηση εξειδικευμένων ψυχομετρικών δοκιμασιών χωρίς πιστοποίηση, κ.ά.).

3. Προϋποθέσεις

Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας είναι προαιρετική και εντάσσεται στα κατ' επιλογή μαθήματα ψυχολογίας. Πραγματοποιείται κατά το τέταρτο έτος σπουδών (εξάμηνα Ζ' και Η'). Ισοδυναμεί συνολικά με 16 ECTS και 12 διδακτικές μονάδες, κατανεμημένα ισόποσα σε δύο εξάμηνα (ΨΧ119-Πτυχιακή Εργασία Ι, ΨΧ120-Πτυχιακή Εργασία ΙΙ).

Αντί της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, οι φοιτήτριες/οι φοιτητές μπορούν εναλλακτικά να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε επιπλέον 4 κατ' επιλογή μαθήματα

Ψυχολογίας, τα οποία αντιστοιχούν συνολικά σε ισοδύναμο αριθμό πιστωτικών μονάδων (16 ECTS και 12 ΔΜ).

Οι φοιτήτριες/Οι φοιτητές που προτίθενται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία πρέπει να απευθυνθούν σε διδάσκοντα του Τμήματος Ψυχολογίας και να υποβάλουν γραπτή ερευνητική πρόταση. Το κείμενο αυτό, ενδεικτικής έκτασης περίπου δύο σελίδων, περιλαμβάνει τον γενικό σκοπό της έρευνας και ένα αδρό περίγραμμα του μεθοδολογικού σχεδιασμού με το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα. Ο πραγματικός χρόνος έναρξης της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας λογίζεται από τη στιγμή που ο διδάσκων δεχτεί την ερευνητική πρόταση της φοιτήτριας/του φοιτητή και συμφωνήσει να αναλάβει την εποπτεία.

Παρόλο που η μηχανοργάνωση του ΕΚΠΑ δεν υποστηρίζει τον έλεγχο προαπαιτούμενων μαθημάτων για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας, συνιστάται η επιτυχής παρακολούθηση των υποχρεωτικών μαθημάτων Μεθοδολογίας Έρευνας και Στατιστικής, καθώς και του κατ' επιλογή μαθήματος Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας. Επιπλέον, προτείνεται στις φοιτήτριες/στους φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τουλάχιστον ένα υποχρεωτικό και ένα κατ' επιλογήν μάθημα ψυχολογίας, τα οποία είναι εννοιολογικά συναφή με το θέμα της πτυχιακής εργασίας τους.

4. Εποπτεία

Όλα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού που συμμετέχουν στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Ψυχολογίας με αυτοδύναμη διδασκαλία μαθήματος (μέλη ΔΕΠ, μέλη ΕΔΙΠ, διδάσκοντες με ανάθεση, διδάσκοντες με σύμβαση) έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν την εποπτεία πτυχιακής εργασίας πάνω σε θέματα συναφή με το γνωστικό τους αντικείμενο και τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα (και με την προϋπόθεση ότι το θέμα εμπίπτει εντός κάποιου ψυχολογικού κλάδου), κατόπιν εκδήλωσης σχετικού ενδιαφέροντος από τις φοιτήτριες/τους φοιτητές.

Η Επόπτρια/Ο Επόπτης αναλαμβάνει να κατευθύνει τη φοιτήτρια/τον φοιτητή σε όλα τα στάδια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την εξειδίκευση των ερευνητικών υποθέσεων, τον μεθοδολογικό σχεδιασμό και την επιλογή ψυχομετρικών μέσων, μέχρι την ανάλυση των δεδομένων, τη συγγραφή του δοκιμίου και την προετοιμασία της προφορικής υποστήριξης. Επιπλέον, η Επόπτρια/ο Επόπτης συνεργάζεται με τη φοιτήτρια/τον φοιτητή για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος που περιλαμβάνει τα στάδια εκπόνησης της εργασίας και τον καθορισμό του παραδοτέου υλικού σε κάθε στάδιο. Επόπτες και φοιτητές πραγματοποιούν συναντήσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Γενικά, ο ρόλος της Επόπτριας/του Επόπτη είναι συμβουλευτικός: καθοδηγεί, υποδεικνύει τρόπους δράσης ή προτείνει διορθωτικές κινήσεις στις διάφορες φάσεις εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας.

Ανεξάρτητα από τη συμβολή της Επόπτριας/του Επόπτη στη διεξαγωγή της έρευνας και στη συγγραφή του δοκιμίου, η φοιτήτρια/ο φοιτητής φέρει την αποκλειστική ευθύνη για το τελικό προϊόν της πτυχιακής εργασίας του.

Η εποπτεία μιας πτυχιακής εργασίας δύναται να διακοπεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με πρωτοβουλία είτε της φοιτήτριας/του φοιτητή είτε της Επόπτριας/του Επόπτη. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται στη Γραμματεία και εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος

Ψυχολογίας. Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής δεν μπορεί να ξεκινήσει την εκπόνηση πρακτικής άσκησης με άλλο μέλος ΔΕΠ εάν δεν διακοπεί επισήμως η συνεργασία του με την προηγούμενη Επόπτρια/τον προηγούμενο Επόπτη.

5. Διάρκεια

Η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί σε διάστημα δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων από την έναρξή της. Ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί κατά ένα εξάμηνο με απόφαση της Επόπτριας/του Επόπτη, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος που θα υποβάλει η φοιτήτρια/ο φοιτητής. Περαιτέρω παράταση προβλέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος Ψυχολογίας και δεν μπορεί να έχει διάρκεια μεγαλύτερη από ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο.

6. Δοκίμιο

Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής πρέπει να καταθέσει στην Επόπτρια/στον Επόπτη γραπτό δοκίμιο, στο οποίο παρουσιάζονται αναλυτικά όλα τα στάδια σχεδιασμού και διεξαγωγής της εμπειρικής έρευνας που διεξήγαγε. Το κείμενο αυτό έχει τη δομή και τη μορφή ερευνητικής εργασίας, με βάση τις προδιαγραφές του Οδηγού Συγγραφής του Τμήματος Ψυχολογίας. Συνολικά, η ενδεικτική έκταση του δοκιμίου ανέρχεται στις 10.000 λέξεις ($\pm 10\%$).

Το περιεχόμενο του δοκιμίου πτυχιακής εργασίας διαμορφώνεται αποκλειστικά από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις της Επόπτριας/του Επόπτη και αναγνωρίζοντας τη συμβολή τρίτων με παραπομπή στις βιβλιογραφικές πηγές, όπου και όπως προβλέπεται κάτι τέτοιο.

Με την κατάθεση του δοκιμίου πτυχιακής εργασίας στην Επόπτρια/στον Επόπτη, η φοιτήτρια/ο φοιτητής αποδέχεται ότι εργάστηκε μέσα στα πλαίσια των αρχών δεοντολογίας για τη διεξαγωγή εμπειρικής έρευνας και την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Τυχόν αθέτηση της παραπάνω δέσμευσης επιφέρει αυτομάτως ακύρωση της πτυχιακής εργασίας.

7. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας γίνεται κατόπιν προφορικής υποστήριξης από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή ενώπιον διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία αποτελείται από την Επόπτρια/τον Επόπτη και άλλο ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού που συμμετέχει αυτοδύναμα στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Ψυχολογίας. Το δεύτερο μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής ορίζεται από την Επόπτρια/τον Επόπτη, σε συνεννόηση και με τη σύμφωνη γνώμη της φοιτήτριας/του φοιτητή, με βασικό κριτήριο τη συνάφεια του γνωστικού του αντικειμένου προς το θέμα της πτυχιακής εργασίας.

Η προφορική υποστήριξη των πτυχιακών εργασιών γίνεται εντός της διάρκειας των εξεταστικών περιόδων του χειμερινού εξαμήνου, του εαρινού εξαμήνου και του Σεπτεμβρίου. Η ακριβής ημερομηνία ορίζεται κατόπιν συνεννόησης της φοιτήτριας/του φοιτητή με τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Προϋπόθεση για τον ορισμό ημερομηνίας εξέτασης αποτελεί η προηγούμενη κατάθεση του δοκιμίου πτυχιακής εργασίας (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή) στην Επόπτρια/στον Επόπτη και στο δεύτερο μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εξεταστικής περιόδου.

Η προφορική υποστήριξη της πτυχιακής εργασίας περιλαμβάνει σύντομη (διάρκειας περίπου 10') παρουσίαση των ερευνητικών στόχων, του μεθοδολογικού σχεδιασμού και των πορισμάτων της έρευνας από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή που καλείται επιπλέον να απαντήσει σε ερωτήσεις που μπορεί να υποβάλουν τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Η βαθμολόγηση της πτυχιακής εργασίας γίνεται με αριθμητική κλίμακα (1 έως 10) και βασίζεται στα εξής κριτήρια: (α) ποιότητα του γραπτού δοκιμίου όσον αφορά το περιεχόμενο, τη δομή και τη μορφή, (β) επάρκεια του μεθοδολογικού σχεδιασμού και της πορείας διεξαγωγής της έρευνας, και (γ) ποιότητα της προφορικής παρουσίασης και επάρκεια των απαντήσεων της φοιτήτριας/του φοιτητή στα ερωτήματα των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

Ο βαθμός της πτυχιακής εργασίας προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας των δύο μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Ο βαθμός αυτός καταχωρείται στα μαθήματα ΨΧ119-Πτυχιακή Εργασία Ι και ΨΧ120-Πτυχιακή Εργασία ΙΙ και συνυπολογίζεται στον γενικό βαθμό πτυχίου της φοιτήτριας/του φοιτητή με βαρύτητα ανάλογη των πιστωτικών μονάδων (ECTS) των μαθημάτων αυτών. Αυτονόητη προϋπόθεση είναι η δήλωση από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή και των δύο παραπάνω μαθημάτων στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας.

8. Αναγνώριση-Αρχειοθέτηση-Μητρώο

Ο βαθμός της πτυχιακής εργασίας καταγράφεται σε πρακτικό εξέτασης, το οποίο συντάσσεται και υπογράφεται από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής με την ολοκλήρωση της προφορικής υποστήριξης. Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής πρέπει να αποστείλει το δοκίμιο της πτυχιακής εργασίας ως επισυναπτόμενο έγγραφο σε μορφή pdf με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση secr@psych.uoa.gr εντός δύο ημερών από την προφορική υποστήριξη, προκειμένου να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί η διαδικασία καταχώρισης της βαθμολογίας.

Η καταχώριση της βαθμολογίας των φοιτητών στην ηλεκτρονική Γραμματεία (My-studies) γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ψυχολογίας, η οποία παραλαμβάνει το πρακτικό εξέτασης της πτυχιακής εργασίας από την επόπτρια/τον επόπτη. Επιπλέον, η Γραμματεία διατηρεί (α) ψηφιακό αρχείο με τα δοκίμια πτυχιακής εργασίας που εξετάστηκαν, σε μορφή pdf, και (β) μητρώο σε φύλλο εργασίας τύπου Excel με τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο και αριθμός μητρώου φοιτήτριας/φοιτητή, τίτλος πτυχιακής εργασίας, όνομα επόπτη, ημερομηνία προφορικής υποστήριξης, βαθμός. Το μητρώο των πτυχιακών εργασιών είναι στη διάθεση της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Ψυχολογίας για απογραφικούς σκοπούς.

9. Έγκριση και Τροποποίηση του Παρόντος Κανονισμού

Ο παρών Κανονισμός έχει εγκριθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος Ψυχολογίας και δύναται να τροποποιηθεί εφόσον κριθεί αναγκαίο.